PM
PAPPERSMAGASINET

Medlemstidning för Pappers avd. 68

Nr. 3, augusti 1996

KAMPEN OM ARBETSRÄTTEN

Kampen om arbetsrätten går vidare. Sedan arbetsrättskommisionen avslutat sitt arbete, utan att uppnå något resultat, har regeringen tillsatt en medlargrupp med uppgift att försöka nå enighet mellan parterna.
Den 3:e juli inkom till Pappers en begäran om förhandling från Sveriges Skogsindustriförbund. Nedan kan du ta del av Pappers svar på denna framställan från SSIF.
Kampen går vidare !

Svenska Pappersindustriarbetareförbundet

PAPPERS

Sveriges Skogsindustriförbund
Box 16006
103 21 STOCKHOLM

Vår ref. SE/mn Ert ref. Datum 1996-07-09

Er begäran om förhandling om arbetsrätten inom avtalsområdet massa- och pappersindustrin

Er inledning i förhandlingsframställan att den omfattande arbetslösheten är samhällets största problem kan vi i dess helhet instämma i. Även när det gäller att lönebildningen är ett område som har betydelse för sysselsättningen har vi en gemensam uppfattning. Som Ni själva skriver i förhandlingsframställan har vi i Pappers tillsammans med övriga fackförbund på industrisidan tagit initiativ och inbjudit till en diskussion om industrins utveckling, lönebildning och kompetensutveckling.

När det sedan gäller arbetsrätten är det med förvåning vi tar del av Er förhandlingsframställan. Det nu gällande avtalet om "Allmänna anställningsvillkor" har varit i bruk under 6 månader, och var vid ikraftträdandet den 1 januari 1996 ett helt nytt avtal. Ni skriver i Er förhandlingsframställan, att en önskvärd förändring är att kraftigt framhålla kompetenskriteriet i jämförelse med anställningsuddskriteriet.

Vi tycker att det är ett märkligt krav, eftersom stora förändringar gjordes inom dessa områden i det nya avtalet. För att citera avtalets § 13 mom 10:

> "De lokala parterna skall vid aktualiserad personalinskränkning värdera företagets krav och behov i bemanningshänseende. Om dessa behov inte kan tillgodoses med tillämpning av lag skall fastställandet av turordning ske med avsteg från dagens bestämmelser.
>
> De lokala parterna skall därvid göra ett urval av de anställda som skall sägas upp, så att företagets behov av kompetens särskilt beaktas liksom företagets möjligheter att bedriva konkurrenskraftig verksamhet och därmed bereda fortsatt anställning."

Svenska Pappersindustriarbetareförbundet Box 1127 111 81 Stockholm Tel. 08-796 61 00 Telex 08-411 41 79 Postgiro 1 29 64-4

Dessa nya skrivningar i avtalet, som också gäller vid återanställningar, har ännu inte prövats. Att då efter bara 6 månader begära förhandling om förändring under avtalets löptid tycker vi är ett mycket märkligt agerande. Det är dessutom en stor förändring av det arbetssätt som etablerats mellan oss som parter, att begära förhandling om förändring av löpande avtal.

Vi anser i likhet med LO och LOs övriga medlemsförbund att en stabilitet i regelverket på arbetsmarknaden skulle kunna förbättra förutsättningarna för ökad tillväxt och sysselsättning. Samtidigt anser vi att detta skall ske med en kärna av lika och gemensamma lagregler kombinerade med kollektivavtalade anpassningar, som vilar på denna grund.

För att åstadkomma den önskvärda stabiliteten är LO och dess medlemsförbund beredda att ingå i förhandlingar även när det gäller innehållet i nu gällande kollektivavtal, dock under förutsättning att det sker i samordnade förhandlingar för hela LO-kollektivet. Er huvudorganisation har avvisat sådana förhandlingar.

Mot denna bakgrund är Pappers inte berett att ingå i förhandlingar om förändringar i de mellan förbundet och Sveriges Skogsindustriförbund gällande kollektivavtalen.

I Er förhandlingsframställan tar Ni också upp konfliktreglerna och entreprenadfrågorna.

När det gäller konfliktreglerna noterar vi med förvåning Ert påstående att de förbundsvisa överenskommelserna inom vårt avtalsområde skulle ha tillkommit i lägen då fredsplikt inte råder. Under de senaste 15 åren har alla uppgörelser tillkommit utan konflikter.

Vi anser dessutom att konfliktreglerna av nödvändighet måste vara lika över hela arbetsmarknaden och är med denna utgångspunkt en fråga för huvudorganisationerna.

Vi är heller inte beredda att under gällande löptid för kollektivavtalet förhandla om förändringar när det gäller entreprenadfrågorna.

Vi ser Er förhandlingsframställan som en förändring av den relation och det arbetssätt som växt fram inom vårt avtalsområde. Att under avtalsperioden begära förhandling om förändring av innehållet i löpande avtal är för oss en ny erfarenhet.

Med vänlig hälsning
SVENSKA
PAPPERSINDUSTRIARBETAREFÖRBUNDET

Sune Ekbåge

Lennart Olovsson

Uttalande antaget på Pappers förbundsårsmöte den 23-24 maj 1996

ARBETSRÄTTEN

Arbetsrättslagstiftningen ifrågasätts ofta trots att forskning inte kunnat påvisa att nuvarande regler innebär något hinder mot anställning, strukturrationalisering eller förändringsbenägenhet. Arbetsrättskommissionens förslag till avtalsskrivning kring arbetsrätten förkastades av parterna, debatten går därför vidare.

Vår huvudinvändning mot kommissionens förslag är dess starka obalans. De avsnitt som är avsedda att tillmötesgå arbetsgivaryrkanden innehåller tydliga förpliktande rättsregler, medan de avsnitt som ska tillgodose arbetstagaren mer har karaktären av icke förpliktande rekommendationer.

Förslaget att ge arbetsgivaren ensidig rätt att undanta personer från turordningsreglerna skulle medföra en helt ny syn på de som är arbetslösa. De skulle betraktas som icke kompetenta eller icke dugliga vilket skulle försvåra för dem att få nya anställningar. Dessutom skulle det i det enskilda fallet uppstå osäkerhet kring om det var arbetsbrist eller personliga skäl som var orsaken till uppsägningen. Förslaget kan absolut inte accepteras.

Förslagen som är avsedda att stärka jämställdhet och understödja kompetensutveckling är ofullständiga och innehåller inga bindande förpliktelser. Pappers har yrkat att arbetsgivarens ensidiga rätt att köpa ut en arbetstagare, enligt LAS § 39, avsevärt försvåras eller helt förhindras. Bl a Värö-fallet har visat att det finns behov av en förstärkning av anställningsskyddet i dessa fall. Någon förändring av § 39 återfinns dock inte i kommissionens förslag.

Pappers är beredda att diskutera förändringar i arbetsrätten, om det på ett övertygande sätt kan påvisas regler som är hinder vid anställningar och därmed inverkar hämmande på sysselsättning och tillväxt. Vi är dock inte beredda att diskutera försämringar av anställningsskyddet, så länge förslagen bygger på vandringssägner och inte på allmängiltiga konkreta problem.

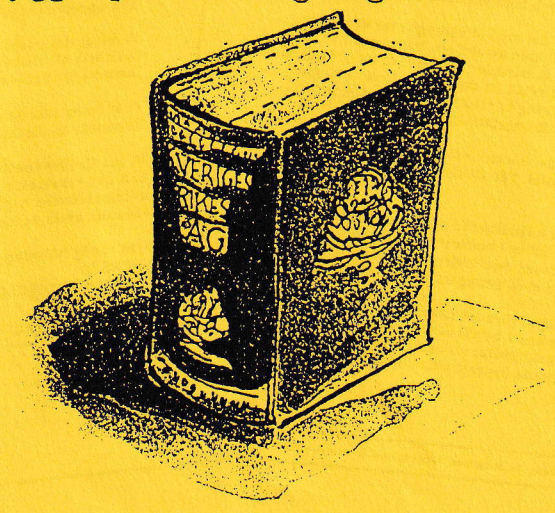

ÅPPLET

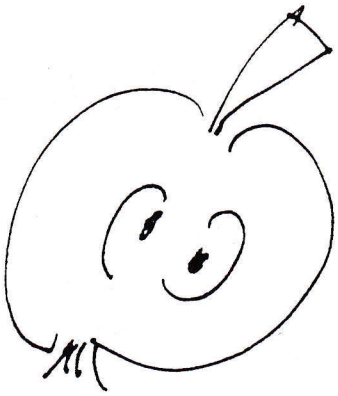

INFORMATION FRÅN STUDIEKOMMITTÉN

Återigen dax att anmäla sitt intresse för deltagande i Facklig Ungdomsskola. Tjejer och killar - upp till 30 år - som vill veta mer om facket och fackligt arbete är välkomna att anmäla sig. Kontakta din studieuppsökare eller ring fackexp 26390 för mer info.

FAKTA OM FACKLIG UNGDOMSSKOLA

Facklig ungdomsskola håller på i **tre dagar**. Eftersom du tar ledigt från jobbet får du **ersättning för förlorad arbetsförtjänst** av facket genom ett så kallat förbundsstipendium. Kursen är **gratis**. Facket betalar för uppehälle och kursmaterial. Kurserna kommer att hållas på **kursgården Anna Johansson – Visborgs Minne** i Nacka. Dit tar man sig med buss från Slussen. Kursen är ett så kallat **internat**, du sover alltså över på kursgården. Du behöver bara ta med dig personliga hygienartiklar. Kursen är **alkoholfri**.

Din anmälan lämnar du till din **studieorganisatör eller fackklubb** senast fyra veckor innan kursstart.

KURSPROGRAM FÖR HÖSTEN 1996

1 7–9 oktober
2 14–16 oktober
3 21–23 oktober
4 28–30 oktober
5 4–6 november
6 6–8 november
7 13–15 november
8 18–20 november
9 25–27 november
10 27–29 november
11 2–4 december
12 4–6 december

OBS! KURS 8 ÄR EXTERNAT

Har du svårt att vara **borta två nätter**? För dig ordnar vi även ett **externat**, du kan alltså åka hem på kvällen om du går kurs 8. Den håller vi på **Långholmen** i Stockholm.

FACKLIG UNGDOMSSKOLA VÄNDER SIG TILL DIG SOM TIDIGARE INTE DELTAGIT I FACKLIGA KURSER

När du känner att det är dags att förändra och få bättre fart på facket – då är det dags för dig att gå Facklig ungdomsskola. Under några dagar diskuterar du och lär dig mer om facket tillsammans med ungdomar från andra fackförbund.

Framförallt får du se möjligheterna hur du med ditt engagemang och genom att tänka själv kan vara med och förändra orättvisor och brister i arbetet och samhället. Kursen ger dig information och vägledning om det fackliga och politiska arbetet.

Kursens syfte är att väcka intresse för samhällsfrågor, ge kunskaper om fackets historia, organisation och arbetsrätt samt att ge introduktion till den moderna fackliga och politiska utvecklingen i Sverige.

Annexet på kursgården Anna Johansson – Visborgs Minne. Ligger vackert vid vattnet med utsikt över Lidingö. Det är här vi bor under alla internat.

HÖSTENS STUDIER

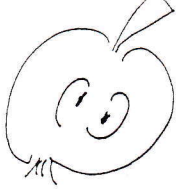

Vad vi än tycker om det så är det oundvikligt - hösten och vintern närmar sig. Allt blir dock inte beckmörkt för den sakens skull. Det finns ljuspunkter.
En sådan ljuspunkt att ta vara på är de möjligheter till bildning och förkovran som deltagande i studiecirklar ger.
Den 9 september träffas studiekommittén och uppsökarna för att planera inför höstens studieuppsökeri. I slutet av september och början av oktober sker sedan själva uppsökeriet på fabriken.
Vissa av våra kurser går på arbetstid, andra går på fritid och många är en kombination av arbetstid/fritid.
Vid förlorad arbetsförtjänst utgår ersättning med s k UVA-timmar om kurserna handlar om facklig grundutbildning och baskunskapsutbildning, t ex matematik, engelska, samhällskunskap.

Här följer några exempel på cirklar som vi försöker anordna:

* *FACKLIG GRUNDUTBILDNING (FGU) - ger en introduktion till vad facket är och vad vi sysslar med. Där förklaras också de viktigaste lagarna och avtalen och hur förhandlingar går till. FGU:n riktar sig till alla medlemmar.*

* *PAPPERS GRUNDKURS - är en fortsättning och fördjupning på FGU. Den riktar sig i första hand till fackligt förtroendevalda. En förutsättning för att få delta är att man genomgått FGU-kursen.*

* *DU OCH DINA FÖRSÄKRINGAR - ger ökad kunskap om både samhällets och fackets försäkringar. Kursen förklarar också historien bakom våra socialförsäkringar. Vilket skydd har du och din familj vid olycksfall, arbetslöshet, när du blir pensionär?*

* *MILJÖ - ett studiematerial från Pappers som tar upp de stora yttre miljöfrågorna kopplat till pappersindustrin. Kursen är på 15-20 timmar och enligt ett särskilt avtal med företaget har alla rätt att läsa denna kurs på betald tid.*

* *MATEMATIK - börjar med grundläggande matematik; siffror och tal, huvudräkning, avrundning, överslagsberäkning, att räkna för hand, miniräknaren samt procenträkning.*

* *ENGELSKA - från nybörjar-engelska upp till gymnasienivå. Det är aldrig för sent att börja och nyttan av att kunna engelska ökar för varje år, inte minst i jobbet.*

* *SAMHÄLLSKUNSKAP - ett viktigt men tyvärr alltför bortglömt ämne. Rubrikerna i boken är bl a "Ett Sverige som var", "Dina rättigheter - fler än du tror", "Utan skyldigheter - ingen solidaritet".*

* *SVENSKA - den som behärskar språket i tal och skrift har helt andra möjligheter att påverka sin omvärld än den som är språkligt osäker. Kursen kan läggas upp på två sätt; med betoning på träning i tal och skrift eller med tyngdpunkten på det grundläggande svenska språket som sådant t ex grammatiken.*

* *DATA - följande kurser erbjuder vi som grundkurser : Dos + Windows, Works,*

Word 6 och Excel 5 (med reservation för ev förändringar till i höst). Mer avancerade datakurser får läsas som fritidscirklar.

** FRITIDSCIRKLAR - här finns ett stort urval t ex fotografering, navigation, träslöjd, språk som tyska, spanska m fl, gitarr, vardagsekonomi, matlagning. I stort sett kan man ordna en studiecirkel i vilket ämne som helst under förutsättning att studierna sker planmässigt och att tillräckligt många anmält sig. Fritidscirklarna sker på fritid och är avgiftsbelagda. Medlemmar i Pappers får rabatt med halva avgiften dock max 200 kr.*

UPPSÖKERI - VAD ÄR DET ?

Under några veckor på hösten går de studieuppsökare som valdes på årsmötet runt på fabriken och "söker" upp medlemmarna för att fråga om de är intresserade av att delta i någon studiecirkel. Därav namnet studieuppsökeri.
Meningen är att alla medlemmar skall kontaktas. Även om det är vår målsättning att nå 100 % så blir det naturligtvis inte så. Sjukdom, annan frånvaro eller bara otur gör att vi alltid missar några. Men även om du inte får besök av en uppsökare kan du anmäla ditt intresse av en kurs själv.
Tag i så fall kontakt med någon av uppsökarna (se nedan) eller ring till avdelningens studieorganisatör Roger Berglund, tel 26346/26390.
Studieuppsökarna är följande personer:
Norrsidan (vedhant, slip), RP - Taisto Hautala
TMP - Roger Larsson
ÅKC , vakten - Kent Andersson
PM 11 - Börje Falkhäll
PM 3, Emb - Anders Sjölund
Pappersbruket i övrigt - Hans Åhman
Underhåll, GA - Patrik Lundberg, Lennart Wiklund
Hamn, rullarlag - Roger Berglund

VÄLKOMMEN MED DIN ANMÄLAN!

FÖR ETT PAR MÅNADER SEDAN UTKOM ROBERT NYBERGS NYA BOK "TAR NI KREDITKORT?", MEN EFTERSOM PAPPERSMAGASINET ÄNNU INTE LYCKATS FÅ TAG I DENNA DYRGRIP FÅR RECENSIONEN ANSTÅ TILL ETT KOMMANDE NUMMER. ISTÄLLET VISAR VI EN SERIE SOM KOMMUNAL ANVÄNDE I EN STOR ANNONSKAMPANJ I VÅRAS:

galleri Robert Nyberg

Länge Leve YRKESKVINNAN!

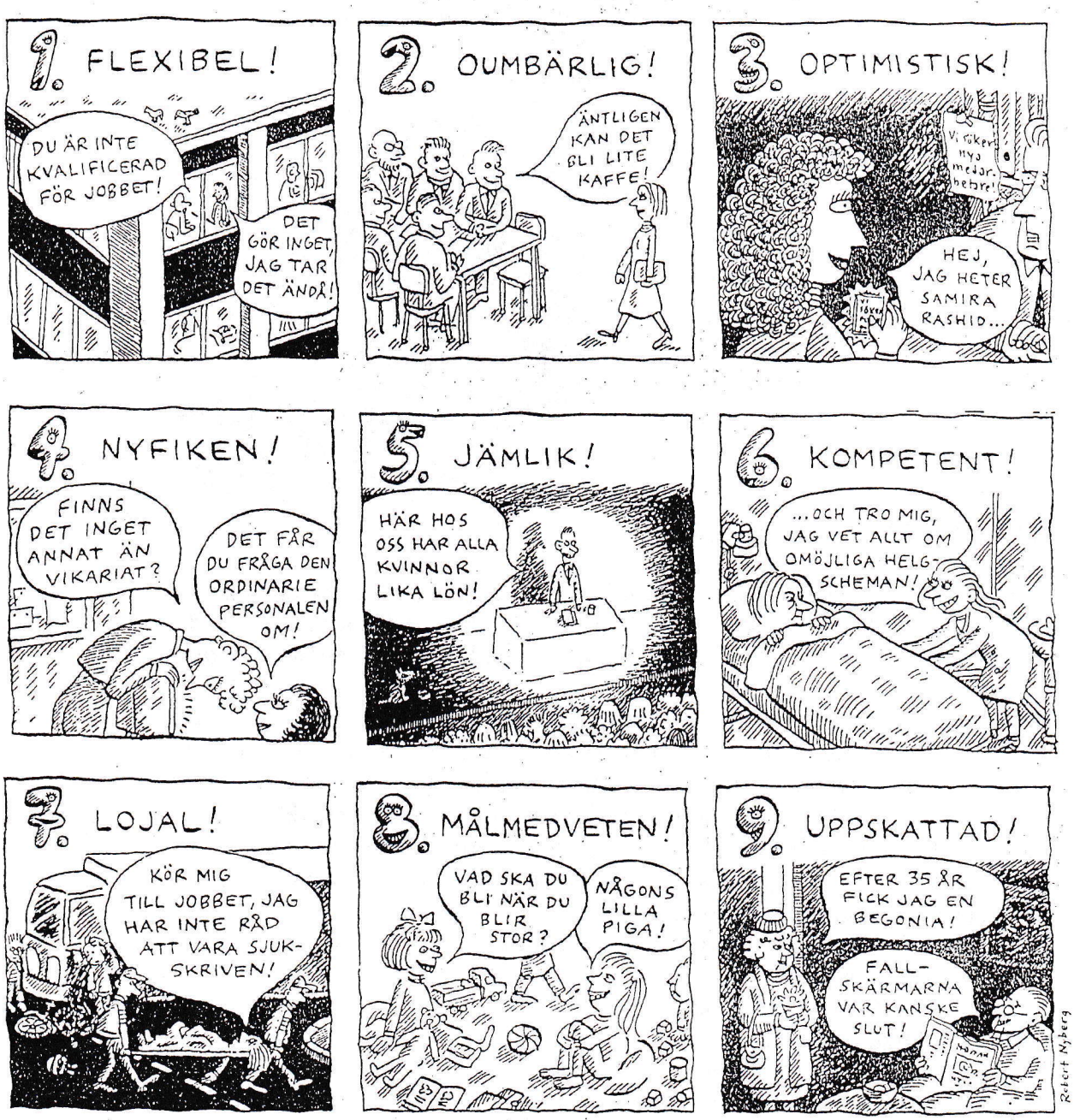

10. KOSTNADSEFFEKTIV!

SKYDDS-SIDAN

Nu är det dax igen att plita ihop några rader angående arbetsmiljön i fabriken. Tyvärr har det hänt några allvarliga olyckor sedan förra numret, tack och lov utan några stora skador.
Två av dessa olycksfall tänkte jag kommentera litet. Dels för att dom är så typiska för branchen, dels att dom kanske kan få oss att tänka till litet.

Det var två stycken klämmolycker i rullmaskiner, en rutinerad och van, och en ung orutinerad sommarjobbare.
Den första var en person som jobbat ganska länge med den här typen utav jobb och var väl införstådd vilka risker som fanns på och kring maskinen.
Fastän man vet och är rutinerad dras man in i maskinen och klämmer sig ?
Den andra som klämmer sig var en orutinerad, men ambitiös yngling som i sin iver handlade först och tänkte sen, vid en skarvning på rullmaskinen.
Att han hade fått information om vilka risker som finns på en rullmaskin, och att vara extra försiktig vid framförallt skarvningen är helt klart
Men hur lätt är det inte att glömma sånt, framförallt när man vill göra sitt bästa, dessutom är man lite rädd att göra bort sig inför sina mera rutinerade arbetskamrater.Man vill ju visa att man kan.

Som jag sa i inledningen är dessa två olycksfall typiska för våran branch.
Klämskada.
Rullmaskin
Van och rutinerad.
Ung och orutinerad.
För att sådana här onödiga olycker i framtiden inte skall upprepas måste de som gamla och vana i gården inte slappna av och låta saker och ting ske på rutin i rullmaskinerna. Faktum är att just arbetet på och kring rullmaskinerna är det mest olycksdrabbade.(Än så länge inte hos oss.)
De gamla har även ett ansvar mot våra yngre medarbetare, att informera om riskerna, vilka konsekvenser det kan bli, lära dem att arbeta säkert, och framför allt att inte driva upp arbetstempot så olycksfallsrisker uppstår.

Hans Åhman

Cancerförsvar försvagas av stress i trista jobb

Stress sätter ner immunförsvaret, visar nya forskningsresultat

Det finns tecken på att stress försvagar immunförsvaret på ett sätt som bidrar till akuta eller kroniska sjukdomars utveckling. Åtminstone tre studier som handlar om detta presenteras på ICOH '96 – kongressen om yrkeshygien i Stockholm 15–20 september.

Stressens betydelse för hjärt-kärlsjukdomar vet man sedan tidigare en del om, men de här studierna är gjorda inom ett nytt tvärvetenskapligt område. Ämnet kallas psykoneuroimmunologi.

– Det här är ett växande område som man kan hoppas mycket på, säger Gunnar Höglund, professor på Arbetslivsinstitutet och ordförande i den vetenskapliga kommittén i ICOH (International Congress of Occupational Health).

Av det tre studierna är två amerikanska och en japansk.

Den japanska tangerar cancerfrågan. Den består av flera olika försök att finna samband mellan stress i arbetet och immunförsvarets aktivitet.

• I det första försöket jämfördes arbetare med god kontroll över sitt arbete med dem som inte hade det. Det visade sig att de som styrde sitt arbete, snarare än styrdes av det, hade större antal T-lymfocyter av ett visst slag i blodet. Dessa celler har en viktig roll i immunförsvaret. De reagerar mot kroppsfrämmande ämnen eller organismer. Det sker så att T-lymfocyterna utsöndrar en substans som dels lockar till sig makrofager (storätarceller, som förintar det kroppsfrämmande ämnet), dels gör makrofagerna mer aggressiva.

• Det andra försöket visade att högre stressnivå sänker andelen av ett annat slags T-celler i blodet, men samtidigt ökar IgG-nivån i blodet. Det senare innebär att kroppen förberett sig för att oskadliggöra giftiga ämnen av visst slag.

• Det tredje visade att alexitymi – svårighet att ge uttryck för känslor – kan påverka kroppsförsvaret genom att dra ned antalet s k naturliga mördarceller. De har förmåga att döda bl a vissa virusinfekterade celler och cancerceller. De samverkar också med andra försvarare, bl a genom att utsöndra ett interferon som gör makrofagerna mer aggressiva.

• I ett kontrollförsök konstaterades att rökare hade fler T-celler av vissa slag, något som måste tas hänsyn till vid statistisk analys av försök liknande dem ovan.

– Vi hoppas att det ska visa sig under kongressen hur de här rönen ska tolkas i ett vidare sammanhang, säger Kristina Orth-Gomér, Institutet för psykosocial miljömedicin vid Karolinska institutet, som varit med om att välja ➤

SKYDDS-KLIPPET

➤ ut bidrag om stress till kongressen.

I fråga om den vardagligare sjukdomen övre luftvägsinfektion, alltså vanlig förkylning, har forskningen visat att den lättast får grepp om personer som nyligen drabbats av stressande livshändelser.

En studie är ett regelrätt experiment i Pittsburgh, USA. 273 personer intervjuades om nyligen inträffade händelser i sitt liv, om sin personlighet och om hur de värdade sin hälsa. De utsattes därpå för endera av två vanliga förkylningsvirus, som de fick insprayade i näsan. Sedan sattes de i karantän och observerades noggrant under sex dagar av forskarna. Vilka skulle drabbas av förkylning, var frågan.

Fyra av tio insjuknade. Och det fanns ett samband. Framför allt de som behövt tackla besvärliga livshändelser under mer än fyra veckor blev förkylda. Psykiska stresstillstånd som följd av personkonflikter, skilsmässor eller anhörigs död hade särskilt stark koppling till mottaglighet för virusen, speciellt om dessa påfrestningar varat mer än sex veckor.

Vad fann forskarna vidare? Jo, mottagligheten minskade för personer som hade fler "sociala identiteter", t ex familjemedlem, kollega, vän, granne eller medlem i förening. Ju fler sådana sociala sammanhang en person hörde till, desto lägre förkylningsrisk.

De båda sambanden – mellan hög mottaglighet och emotionell stress respektive låg mottaglighet och socialt nätverk – kan inte förklaras av andra faktorer. En rad sådana prövades – rökning, dryckesvanor, sömnkvalitet, fysisk aktivitet. Så som man antagit var de riskfaktorer för förkylning, men ingen av dem var så ojämnt spridd i grupperna att detta kunde förklara de funna sambanden. Det rör sig alltså om två äkta samband, enligt forskarna.

Forskningen har tidigare visat att stress motverkas av god kontroll över de dagliga villkoren och av socialt stöd från omgivningen. Det är alltså mycket troligt att kopplingen mellan påfrestande livshändelser (dålig eller ingen kontroll över livssituationen) och nedsatt försvar mot förkylningsvirus har stress som mellanliggande faktor. Och att det sociala nätverket innebär en stressavlastning som gynnar immunförsvaret. I studien har dock inga stresshormonmätningar gjorts.

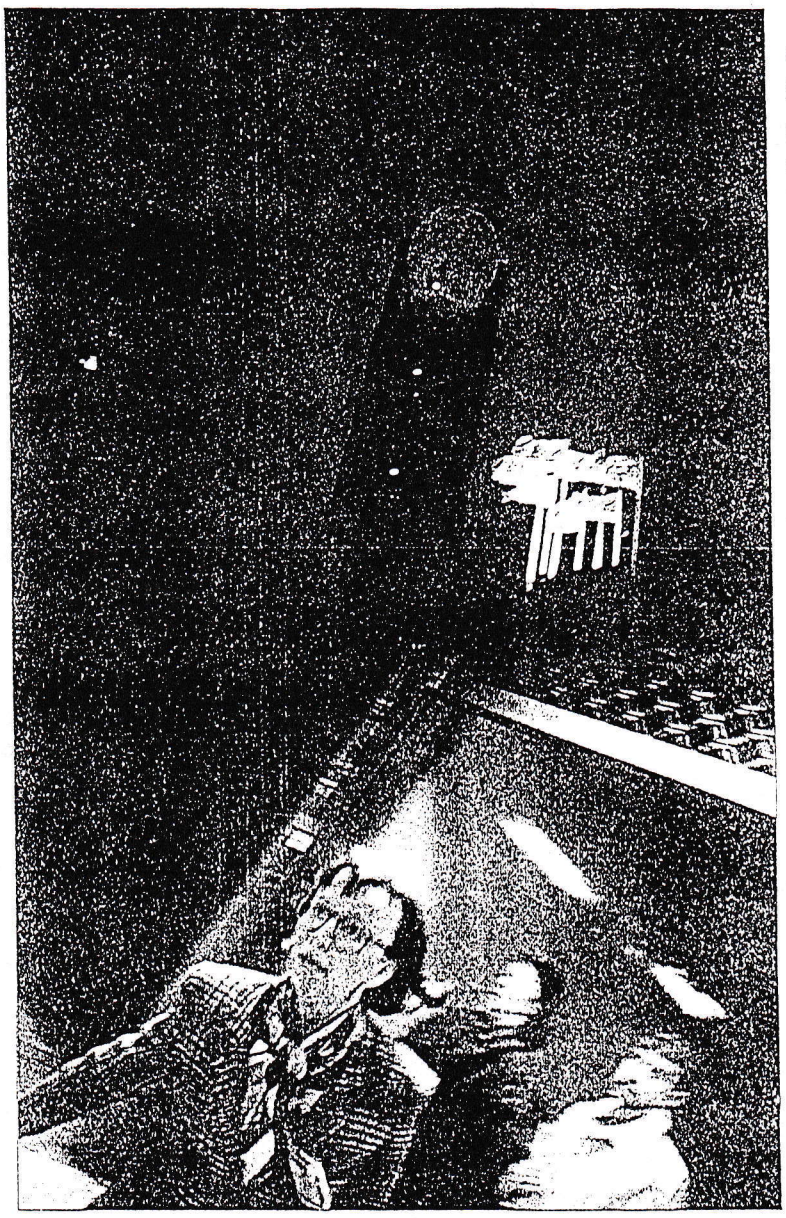

Att ha dålig kontroll över arbetsdagen ger stress som försvagar immunförsvaret.

– Arbetslivet innebär också emotionell stress, särskilt inom vård och omsorg, påpekar Kristina Orth-Gomér. Den sorg som personal kan känna, till exempel på en långvårdsklinik när en patient dör, kan vara väl så stark som inom familjer. Jag hoppas att den frågan får en ordentlig belysning på kongressen.

I en annan studie, gjord i New York, fick 96 medelålders, gifta män rapportera om dagliga händelser, sina reaktioner, sitt humör, sina sjukdomssymtom och hur de såg om sin hälsa. Försöket varade i 12 veckor.

De fick också varje morgon pilla i sig 100 mg av ett kroppsfrämmande ämne (protein från fältkanin) och varje kväll spotta i provrör, så att forskarna kunde mäta i vilken grad de producerade antikroppar mot detta kaninprotein.

Händelser som "beröm för välgjort arbete" och "positiv samverkan" visade sig rätt väl förutsäga ett gott kvällshumör.

Medan "kritik av hur jag sköter arbetet", "negativ samverkan", "under press" och "fått tillrättavisning" rätt väl förutsade motsatsen.

Männens antikroppsbildning skilje de sig också beroende på dagens prövningar. Hos alla ökade antalet antikroppar, något som bekräftar att en immunisering var på gång. Men händelser som "fått tillrättavisning" och "samverkan under motvilja" fördröjde immuniseringen.

Gernerellt gynnades antikroppsutveckling av händelser som bedömdes som önskvärda och missgynnades av det man om möjligt undvek.

I en kompletterande analys noterar forskarlaget hur positiva händelser från andra livsområden (t ex familj) får en dämpande effekt på negativa följder av händelser i arbetet.

text: Jan Enqvist
foto: Lena Granefelt/Bildhuset

SKYDDS-KLIPPET

Färre olyckor i massaindustrin

Antalet olyckor inom massa- och pappersindustrin minskade 1995. Olyckorna med minst en dags frånvaro minskade från 891 under 1994 till 830 förra året. Antalet förlorade arbetsdagar till följd av olycksfall var dock oförändrat. Minskningen skedde inom de flesta skadetyper, utom fallolyckorna.

För första gången inträffade även olycksfall bland tjänstemännen inom pappersindustrin. 1995 registrerades 51 olycksfall med minst en dags frånvaro bland tjänstemännen.

Under fjolåret inträffade inga dödsolyckor bland anställda inom massa- och pappersindustrin. Däremot omkom tre entreprenörer i samband med underhålls- och byggnadsarbeten, enligt uppgifter från pappersindustrins utvecklings- och miljöråd.

Rättsfall

Ovetskap om föreskrifter gav böter

Alingsås tingsrätt, dom nr DB138, den 9 april 1996.

En produktionschef vid ett företag hade som företrädare för arbetsgivaren försummat att utan dröjsmål meddela yrkesinpektionen om ett olycksfall på företaget som medfört en svårare personskada.

Produktionschefen uppgav att han nyligen tillträtt sin tjänst och att han därför inte kände till föreskrifterna. Det fanns dessutom flera erfarna personer på företaget, bl. a. skyddsombudet, som inte heller kände till föreskrifterna. Efter olyckan har företaget tillsammans med yrkesinpektionen utarbetat detaljerade regler om hur rapportering skall ske vid olyckor på arbetsplatsen.

Tingsrätten fann att produktionschefens okunskap om arbetsmiljölagens krav på rapportering inte innebär att han går fri från ansvar. Omständigherna var dock sådana att påföljden blev ett lågt bötesstraff.

Aktuella lagrum: 8 kap. 2 § 1 st 2 p arbetsmiljölagen, 2 § arbetsmiljöförordningen.

Lika många svåra olycksfall

Svåra, ersättningsbara olycksfall har inte minskat sedan år 1990 i förhållande till antalet arbetade timmar. Allvarliga skador med mer än 14 dagars sjukskrivning sjönk sannolikt med fem procent under år 1995 jämfört med året dessförinnan, enligt AMF-Trygghetsförsäkrings skadeförebyggande statistik, TSI.

Osäkerheten i siffermaterialet beror på att vissa skadefall inte kan avgöras förrän efter lång tid. Under det första kvartalet år 1995 tillkom exempelvis 346 skador, som inträffade år 1993.

Nettominskningen i fjol blir troligen bara ett par, tre procent. Men mot bakgrund av att skadedrabbade grupper, som äldre anställda och riskbenägna ungdomar, har minskat i arbetslivet är skadefrekvensen troligtvis konstant.

– Minskningen är sannolikt en chimär. Varför de svåra olycksfallen ligger konstant vet vi inte, säger Göran Hallgren, statistikansvarig vid TSI.

År 1994 års skador uppgick nästan till samma antal som svåra och invalidiserande skador året dessförinnan. Trots att villkoren för ersättning den 1 juli 1993 skärptes från 7 till 14 dagars sjukskrivning. Villkorsförändringen får full genomslagskraft på skadeanmälningarna år 1995.

Tvärt emot ISA-statistiken

– Vi kan inte iaktta några förbättringar på grund av skadeförebyggande arbete. Det är naturligtvis allvarligt. Att anmälningar av belastningsskador har minskat kraftigt beror sannolikt på att de nu är svåra att få godkända. Många f[illegible] och halkolyckor kan förklaras med den kalla vintern, säger Göran Hallgren och tillägger:

– Det går säkert att pressa ned olycksfallssiffrorna, men det kräver kunskaper om [illegible] åtgärderna ska sättas in. Tillsammans med pappersindustrins parter genomför vi nu ett projekt kring utbyte av detaljerad skadestatistik mellan pappersbruken.

TSI:s siffror skiljer sig drastiskt från Arbetarskyddsstyrelsens ISA-statistik, som tyder på en halvering av arbetsolycksfallen sedan år 1991. Dessa siffror gäller dock enbart anmälningar och innefattar en stor andel "bagatellskador" med någon eller några dagars sjukskrivning. Införandet av sjuklöneperiod, minskad sjukersättning, karensdag och förändrad arbetsskadeersättning är några faktorer, [illegible] sannolikt har påverkat benägenheten att anmäla olycksfall. En förlängd sjuklöneperiod till 30 dagar skulle sannolikt leda till ännu färre anmälningar.

Vad gäller arbetssjukdomar speglar det krympande antalet anmälningar det förändrade arbetsskadebegreppet.

Text: Börje Nenzén

Antal allvarliga arbetsolycksfall som har anmälts till AMF-Trygghetsförsäkring

Skadeår	Antal
1984	26 057
1985	32 499
1986	34 523
1987	35 382
1988	30 110
1989	24 805
1990	23 144
1991	22 121
1992	20 632
1993	20 000*
1994	19 400*
1995	19 000*

* Beräknat utfall

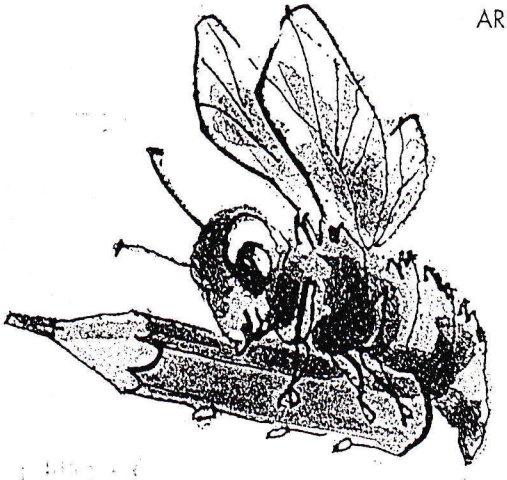

PROJEKTLÄGET

Det kan väl inte ha undgått någon att se att det råder en febril verksamhet på olika platser inom fabriken. Värst är det nog i gamla holländeriet och mellan PM 11 och PM 12.
Som alltid när det gäller större projekt blir vi drabbade på olika sätt, ev blir våra arbetsplatser inskränkta, vi får merjobb och det kan bullra och damma lite mer än vanligt, men det är något som vi tyvärr måste acceptera.
Jag tror inte att det går att investera ca 390 mille på Hallsta utan att vi blir drabbade på ett eller annat sätt.
För att det här skall fungera någorlunda smärtfritt för alla, så måste de som arbetar i projekten och vi andra vara lyhörda och respektera varandras arbetsuppgifter och visa hänsyn. Om vi tillsammans engagerar oss, följer de skyddsföreskrifter som utfärdas för varje projekt, hjälper varandra vid eventuella problem tror jag att vi kan klara av den här tiden som projekten pågår kan ske utan olycksfall eller allvarliga tillbud.

En sista uppmaning . Ifall någon av er skulle råka ut för ett tillbud, allvarligt eller inte, på maskinerna eller någon annanstans, så se till att en tillbudsrapport blir skriven. Det är bara att säga till sin arbetsledare eller sitt skyddsombud.
Underlaget från tillbudsrapporterna är det bästa sättet att förebygga en eventuell olycka, dvs man får ett underlag som gör det lättare att få till förändringar.
Det kan faktiskt bli så att ett skrivet tillbud kan hjälpa en kompis att inte hamna i olycksfallsstatistiken.

Hans Åhman

Inlägg i
ARBETSTIDSDEBATTEN

De bokar arbetspass på tvättstugevis

"Frivilligt" schema har gett akutpersonal större frihet

Akutens personal på centralsjukhuset i Kristianstad har fått mer inflytande över sina arbetstider.
Precis som man bokar tvättider i tvättstugan bokar de sina arbetspass.

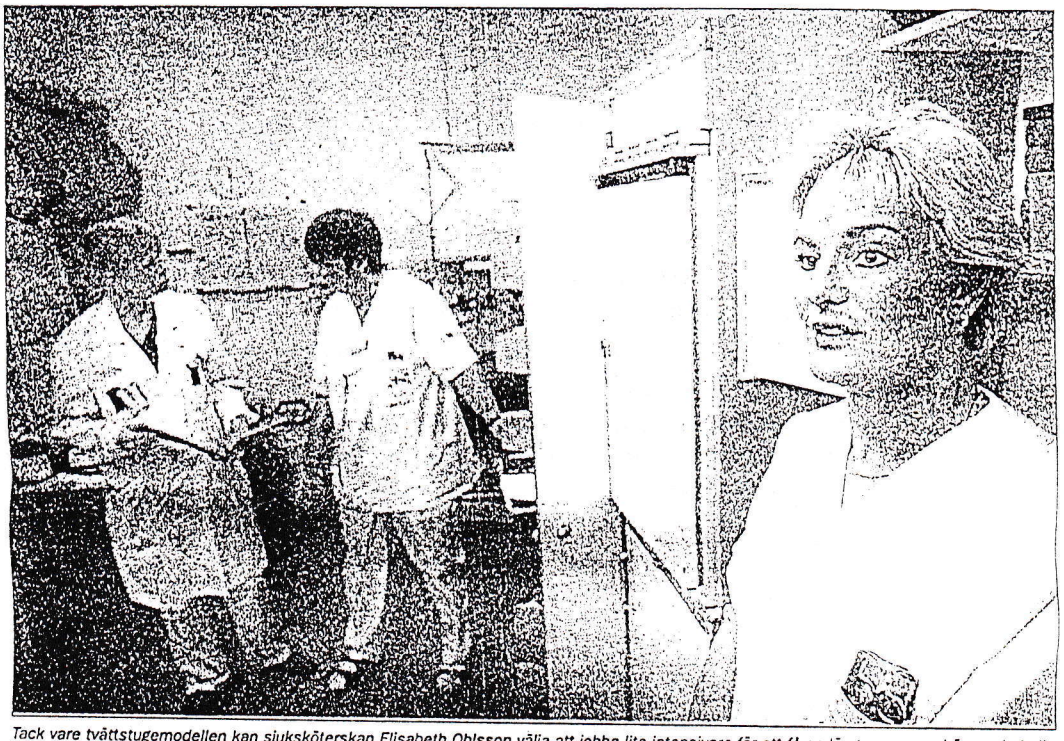

Tack vare tvättstugemodellen kan sjuksköterskan Elisabeth Ohlsson välja att jobba lite intensivare för att få en längre sammanhängande ledighet till Göteborgsresan.

Dygnet runt, alla årets dagar måste akutmottagningen på centralsjukhuset i Kristianstad vara bemannad. Mottagningen har över 30 000 besök under ett år – och antalet bara ökar. Ibland kommer patienterna med skador från bilolyckor eller husbränder. Ibland kommer de med något så trivialt, men ändå plågsamt som en inåtväxande tånagel.

Drygt hundra sjuksköterskor, undersköterskor och sekreterare jobbar på akuten.

Förr ansåg de flesta att det var helt omöjligt med flextider inom vården. Arbetstiderna var låsta till arbetspassen och styrda av den planerade bemanningen. Så är det fortfarande på de flesta av landets sjukhus.

BOKAR IN SIG PÅ OLIKA PASS

Men sedan några månader tillbaka prövar sköterskorna på akuten i Kristianstad ett nytt sätt att förlägga arbetstiderna. Systemet kallas rörlig arbetstid eller "tvättstugemodellen". Det fungerar så att avdelningsföreståndaren Ann-Louise Rosvall och klinikföreståndaren Stefan Filipsson planerar ett schema för de närmaste fem veckorna och sedan får personalen själv boka in sig på de olika arbetspassen – precis så som man bokar tvättider i tvättstugan. Om flera sköterskor vill jobba på ett och samma pass, så får de lösa det sinsemellan. Om ingen har bokat sig på ett visst pass – storhelger, exempelvis, är inte populära – så gäller det ursprungliga schemat som ändå finns kvar i botten.

– Rörliga arbetstider handlar om frihet under ansvar, säger Stefan Filipsson som är den som tagit initiativ till försöket.

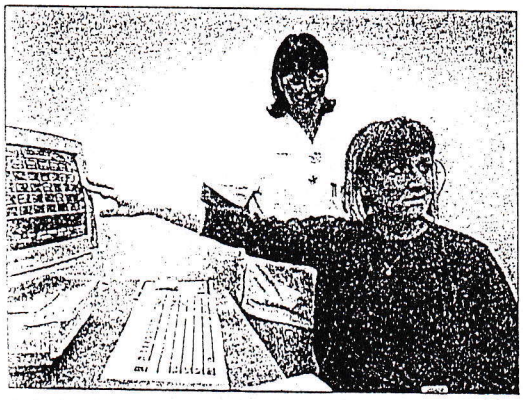

Avdelningsföreståndaren Ann-Lousie Rosvall visar datorn där personalen själv bokar arbetspassen. Deltidsanställda sjuksköterskan Monica Andersson har kunnat gå upp lite i tid med hjälp av de rörliga arbetstiderna.

FULL TID VARJE MÅNAD

Alla måste fylla sin arbetstid eftersom grundlönen betalas ut som vanligt månad för månad. En heltidsarbetande sjuksköterska jobbar drygt 191 timmar under fem veckor. En undersköterska 185 timmar. Deltidare bokar självfallet in sig på färre arbetspass.

Ersättningen för obekväma arbetstider varierar beroende på hur många kvällar, helger eller nätter man väljer att jobba.

Det rörliga systemet ger personalen mer inflytande över den egna arbetstiden och majoriteten är positiv. Många av sköterskorna är småbarnsföräldrar och säger att de nu lättare kan anpassa sin arbetstid efter mannens tider och samordna lämning och hämtning på dagis.

Nattpersonalen får jobba dag om den vill. Inom vården är det annars vanligt att den som jobbar natt isoleras och går miste om kurser och föreläsningar. Dagpersonalen kan också jobba natt, men det är ännu oklart hur mycket extra ledighet visst nattarbete ska ge.

FÄRRE TIMANSTÄLLDA

Deltidsanställda får möjlighet att gå upp i tid om de vill. Det innebär att avdelningen behöver färre timanställda.

Patienttillströmningen gör att det behövs färre sköterskor på morgonen och fler på kvällar och helger. Stefan Filipsson och Ann-Louise Rosvall har kunnat lägga om schemat lite tack vare det nya arbetstidssystemet – något som hade varit impopulärt tidigare, men som inte märks så mycket nu.

FLEXTID ÄR HÄR – FÖR GOTT

Andra avdelningar på Kristianstads centralsjukhus följer nyfiket förändringarna på akuten. Stefan Filipsson är övertygad om att flextiderna är här för att stanna.

– Vårdpersonal har ett stort ansvar för patienter och verksamhet. Då är det helt naturligt att de också får ansvara för den egna arbetstiden, säger han.

Samtidigt är arbetsgivaren ansvarig för att anställda inte jobbar ohälsosamt mycket eller koncentrerat. Än så länge är det osäkert vad de rörliga arbetstiderna innebär på den punkten. Ann-Louise Rosvall håller ögonen på olämpliga bokningar.

TEXT: MATTIAS DAVIDSSON
FOTO: LASSE WIGUR

Inlägg i
ARBETSTIDSDEBATTEN

EU-regler om arbetstid blir svenska

DEN genomsnittliga arbetstiden per vecka ska vara högst 48 timmar, inklusive övertid. Nattarbetare ska inte jobba mer än åtta timmar per dygn.

Det är några av reglerna i EUs arbetstidsdirektiv som riksdagen nyligen antagit.

Laila Bjurling (s), som är ordförande i arbetstidskommittén, konstaterade att den svenska lagstiftningen i allmänhet ger bättre skydd än EU-direktivet. Några stora lagändringar behövs därför inte.

Riksdagsbeslutet innebär att en så kallad EG-spärr införs i arbetstidslagen (AL). Spärren innebär att kollektivavtal, som avviker från reglerna i AL, inte får underskrida EU-direktivets minimikrav. Den arbetsgivare som ingår avtal som strider mot dessa minimikrav ska kunna dömas till skadestånd.

Både svensk lag och EU-direktivet lämnar dock öppet för en mängd undantag som kan bestämmas i avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Vid beräkningen av den genomsnittliga veckoarbetstiden, till exempel, kan beräkningsperiodens längd vara upp till sex månader – utslaget på den tiden får inte den genomsnittliga arbetstiden överstiga 48 timmar per vecka.

Kravet på högst åtta timmars nattarbete kan också förhandlas bort i kollektivavtal.

Möjligheterna är också stora att avvika från regeln om att arbetstagare ska ha minst elva timmars sammanhängande ledighet.

Moderaterna gick vid omröstningen emot förslaget om en EG-spärr. Vänsterpartiet tyckte tvärtom inte att spärren räcker och ville skriva in EU:s minimikrav i svensk lag.(TT)□

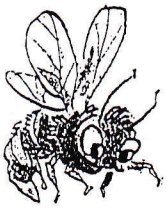

Oenighet om arbetstider

40 timmars arbetsveckor tillhör Europas längsta. En förkortning diskuteras, men allt färre förordar lagstadgad sextimmarsdag. I maj eller juni väntas arbetstidskommitténs betänkande. Vad gäller kortare och flexibel arbetstid samt övertidsuttag står parternas representanter i kommittén långt ifrån varandra.

SAF:s representant, direktören vid Verkstadsindustrierna, Karl-Olof Stenqvist :

– Sex timmars arbetsdag ger inte fler jobb. Lagstiftningen måste i stället anpassas till ett modernt dygnetrunt-samhälle och en konkurrenssituation, där flexibilitet och årsarbetstid är viktig. I dessa frågor möter vi ganska god förståelse från LO:s vård- och industriförbund. Arbetstid är en utpräglad avtalsfråga.

LO-sekreteraren Ingalill Landqvist Westh :

– Det är mycket osäkert om en arbetstidsförkortning ger fler jobb. Det torde skifta med sektor och konjunktur. De hälsomässiga och sociala skälen kan vara starkare. Samtidigt vill många deltidsarbetande LO-kvinnor ha mer arbete. Flexibiliteten måste nog få gälla både de anställdas och verksamhetens behov. En lagstiftning måste därför bli dispositiv och medge avtal.

Ombudsmannen inom TCO, Roger Mörtvik:

– Diskussionerna i kommittén har varit öppna. TCO:s mål är en förkortning av tjänstemännens arbetstid till 37,5 timmar och mindre övertid. Vi accepterar en flexibilitet som är individuellt utformad. Detta kan vara en väg att komma ur de låsta positionerna. Jag tror att en förkortning skulle skapa fler tjänster.

Ger inte fler jobb

I ett delbetänkande i februari konstaterade arbetstidskommittén att en dyr arbetstidsförkortning knappast ger så många fler jobb. Forskare har funnit att arbetstidsvolym och arbetskraftskostnader inte är givna, produktionsvolymer skiftar och arbetskraft inte är generellt utbytbar. I Sverige skapas i dag de flesta arbetstillfällena i mindre, kunskapsintensiva tjänsteföretag.

Text: Börje Nenzén

UNGDOMSKOMMITTÉN

Här kommer lite information om vad ungdomskommittén åstadkommit under våren och sommaren 1996:

I samband med skolavslutningen arrangerade vi en rockgala med disco i Centralskolans aula. De två rockgrupperna som spelade heter CARL och OUTSIDES.
Discomusiken avlöste rockgrupperna.
Verdandi stod för förtäringen. Ungdomskommittén sålde lotter och tog inträde för att finansiera kommande familje-flygdag.

Med hjälp av inkomsterna från rockgalan och sponsring från avd. 68, Driftklubben och Hallsta Pappersbruk anordnade vi den 16 juni en familje-flygdag.
Holmens anställda med familjer erbjöds en gratis flygtur över Hallstavik med omnejd.
Starten skedde från Lundås flygfält och Roslagens Flygklubb ställde upp med två rundtursplan och ett uppvisningsplan.
Möjlighet fanns att se och prova på radiostyrda småplan.
Mellan kl. 11.00 och 16.00 skapade planen irritation hos Hallstaviksborna, men vi fick också många glada och nöjda familjer som fått se sitt Hallstavik från ovan.

Ungdomskommittén består av

Daniel Andersson	**PM 11**
Ann-Charlotte Widlund	**Emb**
Kjetil Eriksen	**PM 2**
Catarina Östin	**PM 12**
Anders Lidén	**Emb**
Jörn Pedersen	**PM 2**

Vi tar gärna emot idéer om kommande evenemang. Vänd dig till någon i kommittén eller till avd. 68:s expedition.

Lotta W.

DAGENS BLOMMA

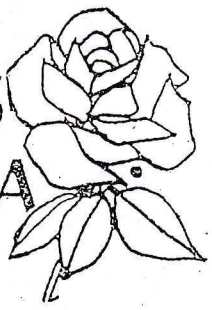

Ett fång rosor till Pappers avd 68 och Roslagens flygklubb för en underbar dag på Lundås den 19 juni. Imponerad av den goda säkerheten, goda stämningen och den underbara turen. Familjen.

Ur Norrtelje Tidning den 20 juni 1996.

Sextimmarsdagen, några synpunkter

Det var längesen vi hade någon arbetstidsförkortning i Sverige. 40 timmars arbetsvecka infördes 1973 och fem veckors semester 1977.
Försöket att förlänga semestern med två dagar för några år sedan, räknar jag inte. Det tog ju en ända med förskräckelse.
Under 60- och 70-talen kom arbetstidsförkortningarna med några års mellanrum men 1977 tog det alltså tvärstopp.
Tar man idag upp frågan om t.ex. sex timmars arbetsdag, får man genast kommentaren att en sådan reform inte skapar några nya jobb (!).
Hur många jobb skapade införandet av 45-timmarsvecka (1960) ?
Eller fyra veckors semester (1963) ?
Ställdes över huvud taget frågan ? Genomfördes reformerna inte, om sanningen ska fram, därför att de hade ett värde i sig själva ?
Och vad skulle förresten hända konkret med sysselsättningen t.ex. här i Hallstavik om man införde sextimmarsdag ? Ja, eftersom man då blev tvungen att utnyttja fyra skiftlag/dygn, skulle man tvingas att anställa (minst) ett skiftlag till.
(Anställandet av det sjätte skiftlaget var det främsta argumentet för året-runt-drift. Ett sjunde skiftlag är ett starkt argument för sextimmarsdagen.)

Börje Nordström

FÖRFATTARE BESÖKER HALLSTAVIK

**Hallstaviks bibliotek är "Månadens bibliotek" under oktober.
Då kommer biblioteket att visa upp sig lite extra. De som ännu inte hunnit köpa avd. 68:ans historik "En fackförening-Ett samhälle-En fabrik" har då en möjlighet att utan kostnad låna boken direkt över disk.**

Den som nöjer sig med lite lättare underhållning kan, med eller utan historiken i hand, besöka biblioteket lördagen den 5 oktober och lyssna till författaren *BENGT AF KLINTBERG.*
Bengt af Klintberg har skrivit både vuxen- och barnböcker och har specialiserat sig på folktro, folksägner och nutida myter.

Nästa utmärkta tillfället att träffa en författare av rang är torsdagen den 24 oktober - då kommer *LARS MOLIN*.
Lars Molin har som författare och filmare gjort sig känd och älskad av svenska folket genom bl a Badjävlar, Bomsalva, Duell i gryningen (Mjölkpallen) och nu senast Potatishandlaren.
Bomben, Sommarmord och Korset är titlar på några av hans spännande thrillers.
Hans historiska romaner inte att förglömma; Vild-Hussen och Träkusten (om Sundsvallsstrejken) är väl värda att framhållas.
På tal om historia så finns det även denna kväll möjlighet att låna 68:ans historiska historik. Den som vill äga ett eget exemplar kan vända sig till fackexpeditionen.

ABF NORRTÄLJE 75 ÅR

I år fyller ABF Norrtälje 75 år.
Den 28 november 1921 bildades Hallsta Bildningsutskott - därmed hade också Hallstavik fått en lokalorganisation av Arbetarnas Bildningsförbund som hade grundats på Brunnsvik i Dalarna 1912.
Erik Jansson är avdelning 68:s representant på mötet och han väljs även till den viktiga posten som bibliotekarie i bildningsutskottet.
Men även om det är från 1921 som organisationen räknas så hade det vid den tiden redan funnits en verksamhet i ca fyra år.
1917 startade några ungklubbister inom Häverö Arbetarekommun en studiecirkel. Man läste såväl skönlitteratur som socialistisk teori. Fackförenings- och kommunalkunskap var självklara ämnen i en tid när det ännu inte fanns allmän rösträtt. Gubbarna på bruket siktade högt (bildningsmässigt) och drog sig inte ens för att läsa nationalekonomi på sin begränsade fritid. Vilka vågar eller har tid till det nu? Studiecirkeln 1917, som hette nr 350, köpte in böcker efterhand och bildade ganska snart ett studiecirkelbibliotek som kom att växa stort och ha verksamhet in på 50-talet då ABF-biblioteket bildade grundvalen till det folkbibliotek som finns i Hallstavik idag.
Egentligen så är det alltså ABF i Hallstavik som fyller 75 år men efter kommunsammanslagningen i början av 70-talet så finns det bara en ABF-avdelning inom kommunen.

Jubileumsfirandet kommer att ske på olika håll under hösten, bl a under vecka 37. Då kommer en utställning att visas på Folkets Hus i Hallstavik.

Pub-afton

Torsdagen den 12 september blir det en
PUB-AFTON FÖR FACKLIGA MEDLEMMAR
kl. 19.00 på nya Folkets Hus i Norrtälje. Det blir underhållning och tal. Bl a kommer någon från Pappers förbundsstyrelse att kåsera om fackets uppgifter i framtiden.
Öl kommer att serveras till självkostnadspris.
Någon föranmälan behövs inte men om det finns önskemål att anordna en gemensam transport till Norrtälje så är det viktigt att meddela detta till vår fackexpedition, tel 26390, så skall vi undersöka möjligheterna att fixa en buss.
VÄLKOMNA TILL EN TREVLIG AFTON!

NYA FOLKETS HUS

Norrtälje

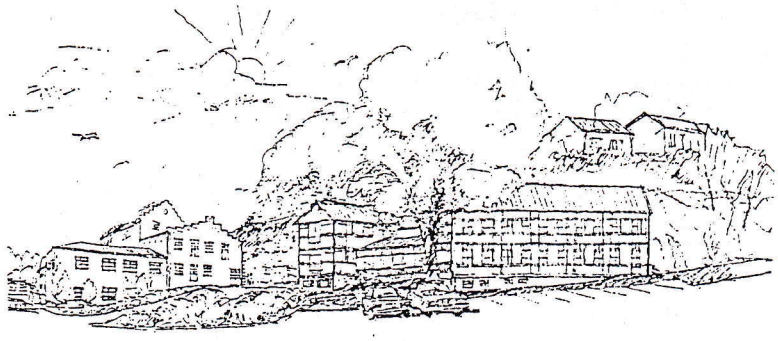

Välkomna!

FOLKETS HUS, GALLES GRÄND 5

Försäkringsrutan

Känner Du till fackets avtalsförsäkringar ?

Fackets avtalsförsäkringar är kopplade till kollektivavtalet.
Det finns fem olika försäkringar:

TRYGGHETSFÖRSÄKRINGEN VID ARBETSSKADA (TFA)
- ger ersättning vid olycksfall på arbetsplatsen.

AVTALSGRUPPSJUKFÖRSÄKRINGEN (AGS)
- kompletterar den allmänna sjukförsäkringen vid sjukdom eller förtidpensionering.

AVGÅNGSBIDRAGSFÖRSÄKRINGEN (AGB)
- ger ekonomiskt tillskott vid arbetslöshet.

SÄRSKILD TILLÄGGSPENSION (STP)
- ger ytterligare pensionspengar utöver folpension och ATP.

TJÄNSTEGRUPPLIVFÖRSÄKRINGEN (TGL)
- skyddar de efterlevande vid dödsfall.

Vill Du veta mera om någon av dessa försäkringar och vilka regler som gäller, kontakta någon av avdelningens försäkringsrådgivare eller fackexpeditionen.

ÄNDRINGAR I AGS

I avtalet "*Allmänna anställningsvillkor*" har § 11 mom 3 följande lydelse:

Anställd har enligt detta avtal rätt till sjuklön fr o m 15:e kalenderdagen i sjukperioden under följande tider

* för grupp 1 t o m den 90:e kalenderdagen i sjukperioden

* för grupp 2 t o m den 45:e kalenderdagen i sjukperioden

I sjukperioden ingår samtliga dagar med sjukavdrag (även karensdagar), dels arbetsfria dagar som infaller i sjukperiod.

Anställd, som varit anställd hos arbetsgivaren under minst ett år i följd eller övergått direkt från anställning med rätt till sjuklön under minst 90 dagar, tillhör grupp 1.

Anställd tillhör i övriga fall grupp 2.

Mom 3 innehåller regler om sjuklön fr o m 15:e kalenderdagen i sjukperioden. Dessa regler är hämtade från det gamla tjänstemannaavtalet. Eftersom bestämmelserna nu gäller för samtliga anställda har reglerna om AGS-dagersättning vid sjukdom upphört att gälla inom branchen för dem som erhåller sjuklön från arbetsgivaren.

Sune A.

Notiser

"Vi japaner kommer att segra och det industrialiserade västerlandet kommer att förlora.
Det finns inte mycket ni kan göra åt det, eftersom orsaken till ert misslyckande ligger hos er själva.
Era företag bygger på Taylors principer, där cheferna tänker och arbetarna sköter skruvmejslarna.
Djupt inuti er själva tror ni fortfarande att det är så man ska sköta företag."

Konosuke Matsushita, styrelseordförande och ägare av Panasonic

Den gamle och havet

Jag kan meddela , efter att ha pratat med den "gamle" ,att några isberg inte varit synliga i viken under sommaren.
För den "gamle" har det inneburit ,
1. Har inte missat någon sportspegel pga hinder i viken.
2. Varit lättnavigerat,(åtminstående på dagen.)
3. Har fått något ändrad attityd till "makthavare".

Putte

Redan 1902.....

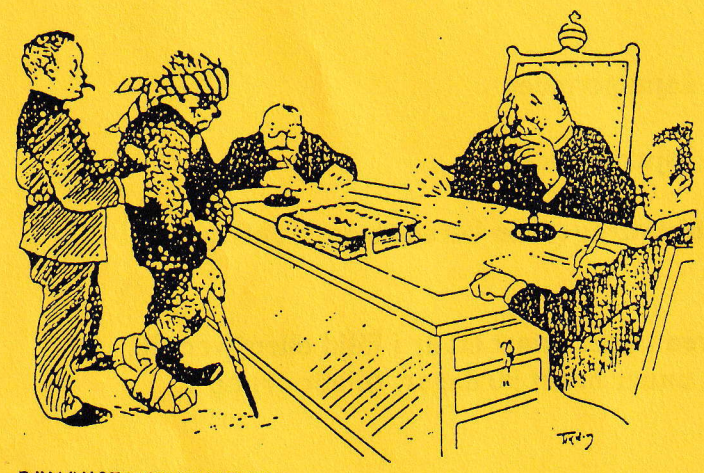

DEMONSTRATIONSTÅGET

Domaren: Var ni med i demonstrationståget?
Den anklagade: Nej, men jag fick smörj av polisen Indi.

Teckning i Korbasen 1902.

CITATET

"Jag kan inte tänka mig att sparka 50 till 60 anställda. Det är omoraliskt att skicka ut folk i arbetslöshet bara för att öka vinsten på marginalen."

Christian Jansson,
vd Ellos i Dagens Nyheter

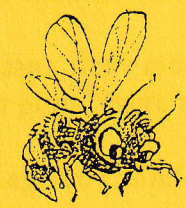

.... och ingenting har förändrats !